

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbunds råd kring fångst och återutsättning av fisk

Detta är ett dokument med praktiska råd om hur du som sportfiskare skapar de bästa förutsättningarna för att framgångsrikt återutsätta fångad fisk. Syftet med återutsättning är dels att kunna vara selektiv i sitt fiske, dels att skydda populationer från överfiske och främja reproduktion. Metoden tillämpas i de nationella fiskebestämmelserna genom bland annat minimi-/maximimått och fredningstider som har som syfte att reglera fisketrycket på vissa arter och i vissa vatten.

Återutsättning av fisk är även viktigt av rent ekonomiska skäl. Det kan tillåta fler personer att utöva sin fritidssysselsättning och därmed främja utvecklingen av samhällsekonomisk viktig sportfisketurism. De ekonomiska intäkterna kommer i huvudsak från fiskekortsförsäljning, fiskeguidning, mat, logi och båtuthyrning.

Överlevnaden av återutsatt oskadad fisk är generellt hög. Förutsättningen är att återutsättningen genomförs på ett korrekt sätt i samband med att fisken landas, dokumenteras och återutsätts. Skadad fisk ska inte återutsättas om det inte krävs på grund av olika typer av regelverk, som exempelvis minimimått eller förbudstid för arter.

Vissa typer av fisken lämpar sig mindre bra för återutsättning. Viktiga faktorer som avgör detta är fiskemetod, fångstdjup och vattentemperatur. Höga vatten- och lufttemperaturer liksom minusgrader försvårar framgångsrik återutsättning. Fångstdjupet har en avgörande betydelse för överlevnaden av fiskarter med slutna simblåsa eftersom den kan skadas vid stora och snabba djupförändringar.

Innan du börjar fiska

Det är alltid ditt ansvar att ta reda på vilka regler som gäller där du ska fiska. I vissa vatten finns särskilda regler för återutsättning. För tävlingsfiske finns också särskilda regelverk som måste följas. Undvik förhållanden som i sig utgör stressfaktorer för fisken. Vad som utgör stressfaktorer varierar mellan olika arter och kan t.ex. vara lektider, höga temperaturer och stora djup.

Utrustning

Anpassa din sportfiskeutrustning efter den fiskart och den storlek som är det huvudsakliga målet med fisket.

- Använd gärna hullinglös krok som underlättar avkrokning. För att minska risken för felkrokning bör antalet krokar minimeras. Krokstorleken ska också vara anpassad efter fiskart och storlek.

- Linans tjocklek och dragstyrka bör anpassas för att fisken ska kunna tas hem effektivt och utan att linan går av.
- Ha gärna med någon form av kroklossare eller tång vilket kan underlätta när en krok ska lossas.
- Håv ska ha knutlöst nät eller nät av gummi för att minimera skador på fiskens skyddande slemskikt.

Landning av fisk

Rätt beteende maximerar möjligheterna för framgångsrik återutsättning.

- Håll dig nära din utrustning och var alert på hugg. Då minskar risken att fisken hinner svälja betet.
- Ta hem och landa fisken snabbt. En trött fisk (med stort mjölksyrapåslag) återhämtar sig långsammare.
- Om möjligt kroka av fisken i vattnet. All luftexponering är negativ för fisken.
- Om du behöver ta upp fisken ur vattnet och använda håv, se till att hela håvnätet är ordentligt blött innan du håvar fisken.
- Behöver du använda händerna, blöt dem eller använd mjuka handskar, så skadas inte fiskens skyddande slemskikt.
- Vid avkrokning arbeta snabbt men lugnt. Att avlägsna en djupt sittande krok kan medföra kraftig blödning och därmed att fisken bör avlivas.

Dokumentation

Om fisken ska dokumenteras så bör utrustning för detta vara förberedd.

- Om möjligt dokumentera fisken i vattnet.
- Om du vill väga fisken så bör fisken ha stöd för kroppen, t.ex. i form av en vågsäck. Att "hänga" fisken från munnen eller hålla upp fisken "hängande" är olämpligt och kan ge skador på ryggrad och organ.
- För fisk som kräver ytterligare hantering kan fysiska skador minimeras genom varsam hantering på en blöt avkrokningsmatta eller annat mjukt och fuktat underlag.
- Om fisk ska sumpas innan återutsättning, säkerställ fisken friskt vatten och tillräcklig utrymme för att undvika syrebrist och skador.

Frisläppning

Korrekt återutsatt fisk är det sista steget för att öka överlevnadschansen för fisken.

- Låt fisken återhämta sig innan du släpper den.
- Håll fisken i upprätt position i vattnet och kontrollera att den öppnar och stänger gällocken.
- Återutsätt fisken där, och på så sätt att, den kan simma iväg av egen kraft.